

MGR. TOMÁŠ ZATLOUKAL, MBA, LL.M., MSC.

ústřední školní inspektor

Čj.: ČŠIG-8864/26-G21
Sp. zn.: ČŠIG-S-608/26-G21
29. 5. 2026

Vážený pane ministře,

na základě Vašeho pokynu čj. MSMT-9672/2026-1 zasílám následující vyjádření ke Zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníků základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (dále „zjišťování“).

K bodu 2.1 Příprava zjišťování

a. kdy a jakým způsobem informovala ČŠI školy, které byly z jejího rozhodnutí zařazeny do zjišťování, o těchto skutečnostech:

– zaměření a rámcový obsah testování (tedy sledované oblasti testování, a to jak oblasti gramotností, tak obsah doplňkových dotazníků ke sledování socioekonomického statusu žáků (SES) a duševního zdraví žáků),

Základní informace o chystaném zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií byla uveřejněna v Souboru pedagogicko-organizačních informací pro školní rok 2025/2026 („Ve dnech 11. května až 5. června 2026 provede Česká školní inspekce zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. a 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií prostřednictvím modulu elektronického testování InspIS SET. Ověřována bude dosažená úroveň ve sledovaných oblastech českého jazyka a matematiky, součástí zjišťování bude dotazníkové šetření mezi řediteli, učiteli a žáky zapojených škol.“). Jednotlivé školy byly o účasti zpraveny dopisem ústředního školního inspektora dne 25. 2. 2026 do datové schránky školy (viz příloha 1), v němž je uvedeno, že sledovanými oblastmi budou český jazyk a matematika a že součástí zjišťování budou dotazníky pro žáky, učitele a ředitele škol; obsah dotazníků nebyl specifikován. Dne 4. 5. 2026 byly školám na nástěnce systému InspIS SET, přes kterou vede jediný možný přístup do průvodce certifikovaným testováním, v němž probíhají veškeré kroky přípravy a realizace testování (registrace žáků, přístup k přístupovým údajům k testům apod.), poskytnuty Instrukce pro zadávající učitele (viz příloha 2), v nichž je znovu upozorněno na dotazník žaka vyplňovaný po testu s popisem „Po ukončení testu se automaticky spustí dotazník žaka, v němž žák odpoví na otázky týkající se studijní motivace, podmínek pro učení, duševní pohody apod.“ (socioekonomický status jsme v tomto popisu označili jako podmínky pro učení); informace v instrukcích pro zadávající učitele byly určeny k tomu (a bylo to uvedeno v jejich úvodu), aby zadávající učitelé o průběhu testování informovali srovnatelně všechny žáky.

– cíle testování,

Cíle testování byly popsány v dopisu ústředního školního inspektora ze dne 25. 2. 2026 (viz příloha 1): „*Cílem zjišťování výsledků vzdělávání bude poskytnout žákům, jejich rodičům, učitelům, ředitelům škol i státu objektivizovanou a relevantní informaci o výsledcích vzdělávání ve sledovaných oblastech. Získané informace budou nejen zpětnou vazbou pro školy, ale také zdrojem potřebných datových podkladů pro případné intervence ze strany státu (např. v souvislosti s implementací revidovaného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání). Analýzy výsledků zjišťování a poznatků z doprovodných dotazníkových šetření budou podkladem pro doporučení v oblasti cílené podpory škol a žáků ohrožených studijním neúspěchem.*“

– zda a na jakém právním základě je účast žáka na testování povinná,

Základní vymezení právního rámce bylo popsáno v dopisu ústředního školního inspektora z dne 25. 2. 2026 (viz příloha 1): „*Účast Vaší školy v tomto zjišťování výsledků vzdělávání prováděném Českou školní inspekcí je povinná a zjišťování výsledků bude realizováno v režimu inspekční činnosti, v souladu se zákonným zmocněním České školní inspekce dle § 174 odst. 2 písmeno a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, získávat mimo jiné informace o vzdělávání žáků.*“ Zajištění je povinné pro školu, u níž je inspekční činnosti vykonávána. Škola vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce (§ 164 odst. 1 písm. d) školského zákona). Účast žáků se řídí pravidly pro omlouvání absence ve smyslu § 50 školského zákona (případně § 67 školského zákona).

– zda a za jakých podmínek může žák (jeho zákonný zástupce) odmítnout účast na některé části testování,

Školám bylo sdělováno v průběhu registrace žáků a posléze během testování, kdy se ředitelé některých škol s takovým dotazem na Českou školní inspekci (dále „ČŠI“) obraceli (např. pro předem deklarovaný nesouhlas zákonných zástupců se zapojením jejich dítěte do externího zjišťování výsledků vzdělávání) – jednotnou odpovědí byla informace, že pro omluvení žáka platí standardní režim dle školského zákona, který takovou pravomoc dává řediteli školy (stejně jako ředitel rozhodoval o případné neúčasti některých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále též „SVP“), pokud vyhodnotil míru úpravy testů pro žáky se SVP neadekvátní míře SVP konkrétního žáka). Škola v případě omluvení žáka ředitelem školy zaznamenala tuto skutečnost v průvodci certifikovaným testováním, Česká školní inspekce nijak validnost omluvení žáků neověřuje ani účast žáků nevynucuje – z hlediska vyhodnocení výsledků testování na systémové úrovni to nijak nezpochybnuje statistickou dostatečnost vzorku, chybějící výsledek omluveného žáka se projeví pouze ve výsledkových sestavách školy.

– jak bude dále nakládáno s osobními údaji žáka (viz bod 2.3),

Školám nebylo předem nijak specifikováno, mohly nicméně vycházet z předchozích zkušeností, kdy ani v jednom případě předchozích zjišťování výsledků vzdělávání nedošlo k jakémukoli zpochybnění diskrétnosti při zpracování a prezentaci výsledků žáků nebo škol. K výsledkům žáka (a v agregované podobě k výsledkům tříd a školy) v testech lze přistoupit pouze autorizovaným přístupem, odpovědi z jednotlivých žakovských dotazníků nejsou žádným způsobem žákovi, zákonným zástupcům ani škole dostupné; tak to vždy bylo a je.

– jak bude se získanými informacemi a údaji dále pracováno na úrovni školy, zřizovatele a systému jako celku,

Školy budou moci využít výsledky testování žáků jako zdroj pro realizaci procesu vlastního hodnocení; budou podkladem pro přípravu opatření ke zlepšování kvality vzdělávání školy, protože jim nabízejí validní podklad pro vlastní interní evaluaci ve formě externího hodnocení vybraných částí očekávaných výsledků učení včetně porovnání s ostatními školami

s přihlédnutím k regionálním odlišnostem. K takovému využití výsledků zjišťování výsledků vzdělávání také školy nabádáme například na metodickém portálu Kvalitní škola. Česká školní inspekce pracuje s agregovanými výsledky testů (v žádném případě dotazníků) za školu v rámci přípravy na inspekční činnost (souhrny za školu jsou součástí předinspekční svodky), v regionálních agregacích (ORP, okres, kraj) a v souhrnu prezentuje některé výsledky testů (v žádném případě dotazníků) např. na datovém portálu vzdelavaniivdatech.cz a v závěrečných zprávách shrnujících a analyzujících výsledky testování. V závěrečných zprávách pak využívá také kontextové informace z dotazníků týkající se například charakteristik výuky či způsobů hodnocení žáků (např. hledání společných znaků škol s lepšími či horšími výsledky) a v podobě agregovaných indexů také informací o socioekonomickém kontextu (z hlediska spravedlivého hodnocení výsledků školy vzhledem k míře průměrného znevýhodnění žáků).

– technické aspekty zjišťování, možné technické varianty přístupu do systému InspIS SET a související požadavky na HW/SW vybavení školy, popřípadě výhody, nevýhody a rizika konkrétních variant;

Technické aspekty zjišťování byly popsány jednak v dopisu ústředního školního inspektora ze dne 25. 2. 2026 (viz příloha 1) *„Zjišťování výsledků vzdělávání bude realizováno prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET (v modulu certifikovaného testování) s využitím buď webové nebo instalované testovací aplikace. Instalovaná testovací aplikace sice vyžaduje instalaci aplikace a stažení testových dávek na jednotlivé použité počítače, samotné testování je ale prakticky nezávislé na internetovém připojení (a tedy obecně stabilnější). Webová aplikace nevyžaduje instalaci ani stažení testových dávek, během samotného testování musí být ale každý použitý počítač připojen stabilním způsobem k internetu. Typ testovací aplikace si každá škola sama volí v průvodci certifikovaným testováním.“*, jednak v podrobných instrukcích pro přípravu testování v instalované aplikaci (viz příloha 3) a ve webové aplikaci (viz příloha 4). Ve všech uvedených dokumentech bylo popsáno, že testování v instalované aplikaci vyžaduje mírně větší přípravu před testováním (instalace aplikace, stažení testových dávek), předem vložená práce je ale více než vyvážena výrazně vyšší stabilitou samotného testování.

b. jakým způsobem byly ze strany ČŠI vytvořeny adekvátní podmínky pro to, aby školy mohly naplnit zákonnou povinnost informovat žáky i jejich zákonné zástupce o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků ve smyslu § 21 odst. 1 písm. b) a odst. 2 školského zákona, tedy aby mohly poskytnout žákům a zákonným zástupcům informace uvedené v písmeni a., popřípadě též informace o výsledcích zjišťování u konkrétního žáka;

Předtím, s jakým jsme školy informovali o připravovaném testování, umožňoval (byť jsme je k tomu přímo nevyzvali), aby školy o testování informovaly žáky a jejich zákonné zástupce předem přinejmenším v rovině sdělení, že půjde o testy českého jazyka a matematiky a o průvodní dotazník (byť jsme jeho obsah popsali jen velmi obecně). O tom, že tak některé školy učinily, svědčí výše zmíněná skutečnost, že někteří zákonní zástupci vyjádřili řediteli školy nesouhlas s účastí jejich dítěte. Skutečnost, že samotní žáci a jejich prostřednictvím zákonní zástupci se budou moci po 15. 6. 2026 prostřednictvím přístupových údajů použitých pro spuštění testu seznámit s výsledky daného žáka, jsme informovali školy již v dopisu o zařazení školy do zjišťování výsledků vzdělávání ze dne 25. 2. 2026 (viz příloha 1).

c. na základě jakých kritérií byl zvolen konkrétní termín zjišťování a jak byla vyhodnocena jeho účelnost z hlediska motivace žáků, zejména v 9. ročníku, k zodpovědnému přístupu ke zjišťování a z hlediska validity takto získaných dat;

Jarní (květnový) termín pro zjišťování výsledků vzdělávání v základních školách byl zvolen už v roce 2012 při zahájení zjišťování jednotlivých inspekčních testování a byl tehdy projednán i s Asociací ředitelů základních škol. Jakkoli je zřejmé, že nejde o termín ideální, byl tento termín společně vyhodnocen jako nejméně nevhodný – k testování v brzkých jarních měsících

byly silné námitky z pohledu narušování přípravy žáků před přijímacími zkouškami a kolize s jarními prázdninami, testování v lednu by kolidovalo s koncem prvního pololetí a zvýšenou náročností školního provozu v období uzavírání klasifikace, testování na podzim pak bylo zpochybňováno nejasností ohledně možnosti ověřovat naplnění očekávaných výsledků učení třičtvrtě roku před koncem 9. ročníku, k němuž teprve mají školy povinnost jednotlivé očekávané výsledky učení zvládnout.

O tom, že je motivace žáků 9. ročníku tou dobou již nějakou měrou snižena, není pochyb. Na druhou stranu z hlediska vyhodnocování celkových výsledků na úrovni vzdělávací soustavy a jejich vývoje mezi jednotlivými zjišťováními nejde o zásadní vadu, protože míra zkreslení je pravděpodobně v jednotlivých šetřeních obdobná. Z hlediska využití výsledků na úrovni školy v inspekční praxi nejde o zásadní vadu, protože inspektoři využívají jako podkladové údaje relativní porovnání škol s průměrným výsledkem škol, nikoli absolutní hodnotu dosahovaných úspěšností (navíc postupně přecházíme od vyhodnocování výsledků formou průměrné úspěšnosti za školu k podílům žáků v jednotlivých kategoriích úspěšnosti). Pro využití samotnými školami (výsledkové sestavy po testování) je pak důležité, že škola sama dokáže posoudit, jak její žáci k testování přistoupili, a promítnout do hodnocení výsledků případnou míru zkreslení na základě pozorování žáků přímo během testování.

Je nicméně nepochybné, že pokud by školy akceptovaly testování v termínu před (nejlépe těsně) přijímacími zkouškami, byly by absolutní hodnoty údajů o míře naplnění očekávaných výsledků učení zahrnutých v testech objektivnější.

Květnový termín byl uveden mj. také v Koncepci zjišťování výsledků vzdělávání Českou školní inspekcí 2025+, která byla projednána na 14. jednání porady vedení na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, které se uskutečnilo dne 8. dubna 2025.

d. informace o způsobu přípravy doplňkových dotazníků k socioekonomickému statusu žáků (SES) a duševního zdraví žáků, a to zejména s ohledem na jejich validitu, reliabilitu a obsahovou i strukturální vhodnost pro dotčené věkové kategorie žáků (5. a 9. ročníky), resp. v případě využití standardizovaných psychologických dotazníků o způsobu jejich nezbytné adaptace pro účely cílové skupiny žáků; v této souvislosti Vás žádám o poskytnutí doplňkových dotazníků;

Otázky zaměřené na zjišťování socioekonomického statusu žáků použité v tomto šetření (a v šetření v roce 2022) byly čerpány z materiálu Metodika k monitorování a vyhodnocování spravedlivosti vzdělávacího systému v ČR, který byl projektovým výstupem projektu Komplexní systém hodnocení a byl schválen v rámci 21. Zprávy o realizaci/Žádosti o platbu řídicím výborem projektu (viz příloha č. 5). Z tehdy vytvořených položek monitorování socioekonomického statusu byly vypuštěny položky, které se v testování roku 2022 ukázaly jako málo přispívající k výslednému indexu SES, případně jsme jejich použití považovali za problematické. Věkové omezení k dotazníku pro zjišťování SES (viz příloha 1 zmíněné metodiky) metodika neuvádí.

Otázky k monitorování duševní pohody žáků byly čerpány z baterie otázek poskytnuté v roce 2022 tehdejšími pracovníky Národního ústavu duševního zdraví a použité v roce 2023 v rámci zjišťování výsledků vzdělávání žáků 9. ročníků základních škol v oblasti Výchova ke zdraví. Na webových stránkách projektu Supreme-MH je dosud k dispozici závěrečná zpráva projektu (viz příloha č. 6) i další materiály k použité sadě otázek.

Celé znění žakovských dotazníků použitých po testu českého jazyka 5. ročník, českého jazyka 9. ročník a po obou testech matematiky přikládáme přílohou (viz přílohy č. 7, č. 8, č. 9).

e. informace o způsobu a průběhu technických příprav na zjišťování, zejména

- kdy a s jakými parametry a výsledkem proběhly zátěžové testy systému InspIS SET,
- kdy, v jakém rozsahu, jakým způsobem a s jakými výsledky proběhl pilotní provoz systému InspIS SET ve verzi použité při zjišťování v roce 2026,

Informační systém InspIS SET (a jeho komponenty včetně testovacích aplikací určených pro provádění testů) je v plném produkčním provozu již od roku 2013 ve verzi, která se svým jádrem nijak významně neliší od verze použité při aktuálním testování v roce 2026. Za tuto dobu systém prošel reálným testováním v podobě celkem 16 výběrových nebo celoplošných zjišťování, z nichž minimálně ta z let 2012/13, 2016/17, 2021/22 a 2022/23 byla svým rozsahem (počet zapojených škol, žáků, resp. realizovaných testů) obdobná testování v roce 2026. V systému samotném od jeho vzniku došlo několikrát k rozšíření jeho funkcionalit vedoucím postupně zejména ke zvýšení jeho využitelnosti ve smyslu zvýšení vypovídající hodnoty a potenciálu pořizovaných dat (rozšíření množství typů úloh, doplnění možnosti vlastního vývoje komplexních interaktivních úloh, rozšíření analytických metadat úloh a testů). Dále pak byla prováděna běžná maintenance údržba včetně opravy známých chyb a dále dílčí úpravy související se zastaráváním různých dílčích komponent systému (použité knihovny a frameworky apod.) reagující na běžné generační změny standardu na straně hostující infrastruktury nebo koncových uživatelů (nové verze HW a operačních systémů, internetových prohlížečů, prvků ochrany apod.). Aktuální verze systému je tak v relevantních částech prověřená ve výše uvedeném reálném provozu obdobného rozsahu, v upravovaných částech týkajících se spíše managementu testování (tvorba úloh, testů apod.) je totožná od roku 2022, tedy i v tomto smyslu prošla zátěžovým testem v podobě celoplošného zjišťování výsledků obdobného rozsahu.

Významnou komponentou ovlivňující parametry provozu systému je dále provozní infrastruktura. Ta v případě ČŠI sestává ze dvou „datových center“ (hlavního a záložního). Ve virtualizační infrastruktuře (Vmware) je provozováno více než 10 výkonných serverů poskytujících provozní prostředky pro cca 50 virtuálních serverů (nejen InspIS SET, ale i další systémy InspIS a interní provozní systémy). Dále sem patří robustní diskové pole a aktivní síťové prostředky dostatečné kapacity včetně dostatečně robustního firewallu. Některé klíčové prvky jsou provozovány v režimu HA (vysoká dostupnost, v infrastruktuře jsou přítomny 2x). Infrastruktura je spravována vlastními zaměstnanci bez outsourcingu, který rozpočet organizace neumožňuje. Infrastruktura byla budována zhruba od roku 2010 a díky investiční podpoře je průběžně obnovována v relativně rozumném životním cyklu. Pro testování v roce 2026 bylo pro provoz systému InspIS SET již od počátku testování alokován cca dvojnásobný výkon ve srovnání s obdobným rozsahem testování v roce 2022/23. Zároveň byla v předstihu implementována technologie ochrany webových aplikací zahrnující rovněž funkcionalitu cache, díky které byla celá infrastruktura zatížena min. o 1/3 méně při stahování opakujících se objektů testových úloh (obrázky apod.) nebo celých testových dávek. Tato technologie nebyla při žádném z historických zjišťování výsledků obdobného rozsahu dostupná.

Zátěžové testy explicitně pro testování v roce 2026 tak nebyly realizovány, a to i z dalších, následujících důvodů:

- **Velmi sporná efektivita/výpovědní hodnota externě zajištěných zátěžových testů**

Pro skutečně vypovídající provedení zátěžových testů je nutné z pozice zadavatele důkladně specifikovat očekávanou dimenzi, pro kterou má být systém a jeho infrastruktura testovány. K té je však možné seriózně dojít pouze s informacemi a daty, která aktuálně neexistují a v rámci rezortu se již nepořizují, popř. jde zčásti o data, která se ani zjistit nedají. Mezi ty patří např.:

- Informace o počtech, stáří, platformě a dalším vybavení uživatelské techniky na straně škol.

- Informace o počtu a dimenzi počítačových učeben nebo o počtu disponibilních přenosných zařízení určených pro práci žáků.
- Informace o vnitřní a vnější konektivitě škol.
- Informace o zajištění správy sítě, její dostupnosti a kvalitě.

Jde tedy o informace, díky kterým by bylo možné alespoň přibližně dovodit očekávaný počet zařízení na straně škol, popř. odhadnout jejich podíl při očekávaném využití online webové aplikace nebo instalované aplikace, mezi kterými je pro celkovou zátěž systému významný rozdíl.

Ani se znalostí těchto informací by však stanovení dimenze zátěžových testů nemohlo být dostatečné, a to především s ohledem na celkovou volnost v rozhodování o harmonogramu provedení celého testování v rámci každé školy, které dostává období celých 4 týdnů pro provedení všech očekávaných testů (v roce 2026 = počet žáků školy * 2). Není pak dáno (a přístupy jednotlivých škol jsou značně různé), jestli škola vměstná všechny testy do jednoho týdne nebo je přiměřeně rovnoměrně rozloží po celé období (tedy způsobí průběžnou zátěž 4x menší), zda bude preferovat pouze ranní termíny nebo testování rozloží v rámci celého dne libovolně. Dále pak pokud škola disponuje počítačovými učebnami o celkové kapacitě dostačující k otestování např. 3 tříd současně, nelze rozumně odhadovat, zda takových svých možností využije a bude testovat vždy ve všech učebnách současně ve snaze co nejrychleji testování dokončit, nebo zvolí využití jen jedné učebny a v ostatních zachová běžnou výuku (a způsobí tak aktuální zátěž na straně systému 3x menší). Při celkovém počtu škol (cca 4000) se tak mohou rozdíly v požadované dimenzi preferencí vybraných variant lišit mezi sebou až řádově, což v podstatě znemožňuje považovat takový zátěžový test za jakkoliv efektivní. V případě opatrné varianty spočívající ve stanovení dimenze zátěže maximalisticky, pak výsledkem bude nepochybně konstatování zásadní nedostatečnosti infrastruktury systému, přičemž s takovým zjištěním pak ale lze jen stěží přijmout opatření přinášející zásadnější změny (investiční záměr, veřejné zakázky, dodávky a implementace), takové změny by pak v reálném provozu ani nakonec nebyly opodstatněné (a náklady na ně by byly neefektivní).

Je přitom zřejmé, že jediným skutečně funkčním zásahem může být pouze svázání určitých termínů pro jednotlivé školy, tedy v tomto smyslu řízená koncentrace zátěže spočívající v omezení volnosti škol ve stanovení vlastního harmonogramu testování. Takový krok ovšem považujeme za nepřipustný a byl by významně omezující pro provoz škol.

Výše zmíněný rozbor je relevantní pouze pro využití webové online testovací aplikace (pro kterou má smysl – ovšem čistě z technických důvodů – uvažovat realizaci zátěžových testů), kterou školy pochopitelně preferují. Dopady při využití instalované aplikace, resp. její nároky na infrastrukturu systému, jsou takřka nulové, resp. zcela zanedbatelné. Využití instalované aplikace také dokáže překlenout stále relativně časté problémy ve vybavení a zajištění správy ICT na straně některých škol.

Z celé řady důvodů uvedených výše tedy nebyl proveden zátěžový test explicitně pro testování v roce 2026. Bylo však provedeno několik vln (s průběžnými opravami) pilotního testování a ověření funkčnosti testů zejména s ohledem na programované interaktivní úlohy a obecně správnou funkcionalitu testových aplikací a vytvořených testů na různých platformách (různé operační systémy PC, mobilní zařízení, chromebooky apod.). V rámci tohoto ověřování interními zaměstnanci bylo provedeno několik stovek všech variant testů určených pro testování v roce 2026.

f. informace o způsobu, průběhu a výsledcích pilotního ověřování zjišťování na vzorku škol

S ohledem na záměr porovnání výsledků žáků 5. a 9. ročníků s výsledky jejich vrstevníků ve zjišťování v předchozích obdobných zjišťováních byla v letošních testech použita přibližně polovina úloh ve stejné podobě jako v minulých šetřeních (v jednotlivých variantách testů, kterých bylo pro každý předmět a ročník šest, se podíl opakovaně použitých úloh lišil). U těchto úloh za pilotní ověření považujeme jejich předchozí použití v ostrém testování (jako opakovaně použité úlohy byly vybrány takové úlohy, které měly vzhledem k vyhodnocování výsledku žáka do čtyř kategorií nejlepší psychometrické parametry, zejména diskriminační schopnost na rozhraní jednotlivých kategorií).

Prvně použité úlohy byly vybrány z nově vytvořených úloh na základě vícestupňového oponentního posouzení interními i externími oponenty, a to z hlediska vazby na očekávané výsledky učení dle Rámcového vzdělávacího programu (dílem stávajícího, dílem revidovaného), příslušnosti k jednotlivým kategoriím obtížnosti korespondujícím s kategoriemi, v nichž je vyjadřován (vedle procentní úspěšnosti) výsledek žáka a interní specifikace struktury testu v dimenzích jako komplexnost úlohy, náročnost úlohy z hlediska textového rozsahu a kontextu úlohy. Kvantitativní pilotáž na žácích nebyla provedena, protože by znamenala realizovat před přijímacími zkouškami testování ve vzorku pilotních škol. Analogický postup byl použit v roce 2022, kdy se ukázalo, že výsledky expertního posouzení v dostatečné míře korespondují s výsledky úloh v ostrém použití.

U dotazníkových položek za pilotáž považujeme jejich ostré použití v testováních let 2022 a 2023.

K bodu 2.2 Průběh a aktuální stav zjišťování

a. informace o aktuálním stavu zjišťování, zejména

– kolik určených škol se již zjišťování zúčastnilo,

Celkem se jednalo o 2 899 (z celkem 4 108 registrovaných) škol, které zahájily a otestovaly alespoň jedním testem jednu skupinu žáků. Celkem bylo řádně realizováno 248 015 jednotlivých testů.

– kolik určených škol by se ještě mělo zjišťování zúčastnit a v jakém časovém období,

Zúčastnit se mělo ještě 1 209 škol, které prozatím nezačaly a dále část z 2 899 škol, které již dříve testování zahájily, avšak ještě neprovedly všechny testy. Přesný počet této části škol nelze určit, protože konkrétní harmonogram realizace jednotlivých testů (předměty/třídy) si určuje sama škola, která může z oprávněných důvodů některé testy nekonat, pokud ji v tom brání objektivní překážky jako např. absence žáků (včetně školy v přírodě, výletů, exkurzí apod.), technické problémy apod. Takové případy pak škola sděluje až po řádném ukončení celého procesu testování. Časové období tak bylo pro všechny tyto případy určeno do 5. 6. 2026.

– pro obě výše uvedené otázky též počet žáků, kteří do dané kategorie spadají;

Z celkem 219 737 zaregistrovaných žáků zahájilo alespoň jeden test (ze dvou celkově) 143 231 žáků, ještě se tedy mělo zúčastnit alespoň 76 506, kteří nezačali žádný test (dále pak žáci, kteří doposud realizovali jen jeden ze dvou testů), avšak s ohledem na výše uvedené, i tento údaj je zatížen případnými objektivními důvody, díky kterým bylo možné ze strany škol neotestovat všemi testy všechny dříve registrované žáky.

b. přehled kybernetických incidentů, které školy v souvislosti s používáním systému InspIS SET hlásily ČŠI, popřípadě které zaznamenala sama ČŠI, a to v členění podle druhu incidentu (nedostupnost systému při přihlašování/v průběhu testování, dlouhá odezva atd.) a s informací, kolika škol se ten který druh incidentu týkal a jakým způsobem byly incidenty řešeny

Za celé období realizace testování byly indikovány incidenty v podobě nedostupnosti systému 12. 5. 2026 od cca 9:00 do 11:30 (vlivem havárie, opravy a obnovy provozu HA proxy serveru, který rozděljuje všechny požadavky přicházející z internetu na jednotlivé aplikační servery dle

jejich aktuálního vytížení) s dopadem na cca 173 škol (dle evidence v helpdesku) a dále projevy ve formě dlouhé odezvy systému v některých momentech a období od 11. 5. do 15. 5. 2026 s potenciálním dopadem na maximálně cca 357 škol, jejichž hlášení mohou s těmito komplikacemi souviset. Zde je nutné podotknout, že přesné počty není možné kvantifikovat, protože v řadě případů, u kterých bylo krátkodobě možné provést detailní analýzu na straně školy (a to někdy i přes vzdálenou plochu přímo na konkrétní pracovní stanici ve škole) po mnohdy zavádějícím nebo pouze obecném oznámení konkrétního projevu závady, byly zjištěny příčiny, které vůbec nesouvisely s kapacitními omezeními infrastruktury ČŠI. Jednalo se např. o tyto situace:

- Nestabilní konektivita školy.
- Dostatečná a stabilní konektivita školy, avšak nedostatečná nebo nestabilní konektivita vnitřní sítě (WiFi) v místě testování při použití notebooků v běžné třídě.
- Pracovní stanice s procesorem bez podpory instrukcí SSE4.1, tedy PC z období 2006-2010. Na těchto zařízeních, kterými některé školy stále ještě disponují (stáří více než 15 let) není možné provádět testování ani pomocí instalované aplikace.
- Pracovní stanice značného stáří a nedostatečné provozní kapacity určené v době výroby pro bezproblémový chod operačních systémů Windows 7 a starších, které školy sice provozují s bezpečnější verzí OS Windows 10 nebo 11, avšak jen pouhý OS pro dané PC konzumuje 100% HW zdrojů bez jakékoliv spuštěné aplikace.
- Pracovní stanice vykazující jiné funkční problémy pravděpodobně související s neaktuální verzí OS/jiného SW, specifických bezpečnostních nastavení apod.
- Kdy nebylo možné identifikovat konkrétní příčinu, protože na místě nebyl dostupný správce ICT nebo jiná kompetentní osoba pro bližší diagnostiku problému.
- Osoba, která ve škole testování prováděla, nedisponovala dříve zaslánými instrukcemi. To se nejčastěji projevovalo snahou využít neodpovídající sady přístupových kódů (pro daného žáka a test), díky čemuž systém neumožnil přihlášení.

Kapacity pracovníků zajišťujících podporu školám byly významně zatíženy řešením vnitřních problémů v infrastruktuře školy, což nebylo a nemělo být účelem poskytování této podpory (odpovídající kompetence k tomu navíc mají jen jednotky interních zaměstnanců z úseku ICT). Diagnostiku pak není možné provést ani dodatečně, protože zejména v případě využití webové aplikace je to možné dělat téměř vždy jen v momentě výskytu daného problému a ne dodatečně s odstupem. Konkrétní příčinu proto bylo možné diagnostikovat jen v menšině celkových případů.

Ve všech případech se jednalo o problémy spojené s využitím online webové aplikace, která i z bezpečnostních důvodů vyžaduje vhodné HW vybavení a kapacitně dostatečnou stabilní konektivitu s ohledem na to, že průběžně načítá testové úlohy a jejich obsah z infrastruktury ČŠI (serverová část systému InspIS SET), kam také průběžně ukládá zaznamenané odpovědi a další provozní data související s realizací daného testu. Problémy se však, kromě výše uvedeného období 12. 5., netýkaly všech škol s webovou aplikací. Pokud jimi navíc škola dotčena byla, tak ne vždy se pak týkaly všech testovaných žáků. Vůbec pak nebyly dotčeny školy využívající instalovanou aplikaci. V daném období bylo realizováno téměř 80 tisíc jednotlivých testů. Volba typu použité aplikace byla na rozhodnutí ředitele školy při procesu registrace, k čemuž byla poskytnuta odpovídající doporučení (v oblasti konektivity samozřejmě za předpokladu základní stability využitého vybavení). V některých případech se ukázalo, že výběr aplikace s těmito doporučeními a předpoklady nejspíše nekorespondoval, což mohlo souviset i se způsobem zajištění správy ICT školy.

V souvislosti s uvedenými incidenty byla postupně v průběhu období 11. 5. - 17. 5. přijata tato opatření v reakci na identifikované problémy nebo preventivně:

- Snížení výkonu nebo pozastavení ostatních provozovaných informačních systémů (včetně vnitřních) a serverů pro úsporu výkonových prostředků virtuální infrastruktury (procesory/procesorová jádra/operační paměť) ve prospěch aplikačních serverů InspIS SET.
- Přesuny virtuálních aplikačních serverů v rámci celého infrastruktury na jiné, lépe vybavené host servery, potlačení jejich automatické migrace.
- Změny harmonogramu (popř. potlačení) provádění rozsáhlých databázových operací a výpočtů (jiných systémů) ve snaze odlehčení I/O operací diskového pole infrastruktury v období realizace testů (cca 8:00 – 13:00).
- Změny zálohovacích plánů veškerých systémů – potlačení plných záloh ve prospěch inkrementálních, změny času provádění mimo období realizace testů (cca 8:00 – 13:00).
- Zajištění dalšího záložního HA proxy serveru pro možnost okamžité náhrady, přesměrování komunikace týkající se ostatních systémů InspIS přes záložní datovou linku.
- Úprava komunikačního systému webové aplikace (zřetězení více čtení/zápisů do sekvencí místo jednotlivých událostí).
- Potlačení zpracování detailních výsledků testů ihned po odevzdání testu – výsledky se hromadně zpracovávaly až ve večerních hodinách. Žák se ale základní údaj o celkové úspěšnosti testu dověděl ihned po jeho ukončení.
- Zajištění pomocného datového pole.

Veškerá tato opatření (a jejich testování) bohužel nebylo možné efektivně provádět v období realizace testů (jinak by došlo k ovlivnění i těch škol, které nepociťovaly žádné obtíže), docházelo k nim tedy vždy v podvečerních a nočních hodinách.

Přestože testování bylo zahájeno v konfiguraci infrastruktury téměř dvojnásobné kapacity (v porovnání s obdobným rozsahem testování v dřívějších letech) a každé z výše uvedených opatření přineslo její další výrazné zvýšení, stále se objevovaly projevy nedostatečnosti. Ty některé školy pocítily zejména v delších odezvách při přechodu z úlohy na úlohu, popř. chybovým hlášením webové aplikace o vypršení timeoutu. V takových případech bylo školám doporučeno občerstvení obrazovky (F5 nebo Ctrl+F5), avšak v některých případech testovaný žák zcela zavřel okno prohlížeče s testovací aplikací. V takovém případě z bezpečnostních důvodů nelze test znovu otevřít a pokračovat a pokud by měl žák test opakovat, je třeba provést reset testu administrátorem systému na základě požadavku školy. Školy proto dostávaly instrukci (s ohledem na známé a řešené problémy i na straně infrastruktury ČŠI a s nemožností odhalit případnou příčinu na straně konkrétní školy), že případné znovutestování žáka je výhradně na rozhodnutí školy při zvážení jejích možností. S ohledem na přetrvávající kapacitní problémy infrastruktury ČŠI bylo finálně přistoupeno k opatření odklonu, resp. doporučení a výzvě školám, které k tomu mají podmínky (PC s OS Windows), k použití instalované aplikace. Tato výzva (včetně technických a organizačních instrukcí) byla všem relevantním školám odeslána 15. 5. 2026, přičemž v průběhu 16. 5. 2026 a 17. 5. 2026 pro ně byly vygenerovány testové dávky pro případné použití v instalovaných aplikacích (jejich skutečné využití bylo nadále na rozhodnutí školy). Značná část škol této výzvy vyslyšela a od 18. 5. 2026 již nebyly registrovány žádné provozní události, které by souvisely s výkonem systému InspIS SET a infrastruktury ČŠI.

Zjištěné události a další související skutečnosti budou dále analyzovány ve snaze definovat bezpečné kapacity infrastruktury, které jsou nezbytné pro řádnou realizaci plně online celoplošného testování obdobného rozsahu prostřednictvím sofistikovaných testů s interaktivními úlohami a dalšími objekty (obrázky, audio poslechové ukázky, apod.) neboť je zřejmé, že s obdobnými nároky se bude potýkat jakákoliv modifikace zjišťování výsledků v budoucnu (i případná elektronická realizace společné části MZ nebo JPZ).

K bodu 2.3 Ochrana osobních údajů

a. informace týkající se splnění povinností ČŠI podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), tedy především,

- jakým způsobem jsou osobní údaje žáků dále zpracovávány ve smyslu definice zpracování osobních údajů podle čl. 4 odst. 2 GDPR (zpracováním se rozumí „*jakákoliv operace nebo soubor operací, které jsou prováděny s osobními údaji nebo soubory osobních údajů pomocí či bez pomoci automatizovaných postupů, jako je shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení*“),

Osobní údaje žáků (jméno, příjmení, pohlaví a příslušnost ke třídě, pokud ředitel školy usoudí, že by daný žák měl absolvovat test, který obsahuje předem definované úlevy oproti standardním testům, označí ještě u takového žáka obecný příznak SVP) vkládá do systému InspIS SET škola. Tj. ředitel školy nebo jím pověřená osoba s přiřazenou funkcí a řízeným přístupem. Tato tzv. registrace žáků probíhala v březnu a dubnu 2026. Přístup ředitele školy do systému InspIS SET je založen na základě žádosti o přístup zaslané prostřednictvím datové schránky nebo jiným způsobem s elektronickým podpisem. Ředitel školy je dále oprávněn ke zřízení dalších přístupů, a to s vymezením rolí (zde role školní administrátor nebo školní koordinátor). Pro úkony v systému je zajištěna auditní stopa.

V systému InspIS SET je následně provedena pseudonymizace. Pro každého žáka je náhodně vygenerováno interní ID systému, pseudonymizace spočívá v oddělení identifikačních údajů od výsledkových dat a omezení přístupu k vazbám mezi nimi pouze na oprávněné osoby.

Samotné zjišťování probíhalo v termínu stanoveném ředitelem školy v období od 11. května 2026. Žák následně vstupuje do systému na základě přístupových údajů (dva šestipísmenné řetězce – přístupový kód identifikuje test pro konkrétního žáka, heslo slouží k rozšifrování testu). Náhodně vygenerované přístupové údaje pro žáky byly k dispozici v InspIS SET od 11. května 0.01. Registrovaný a oprávněný pracovník školy stáhne tyto údaje z plně autentifikované části systému a předá žákovi. Stejně přístupové údaje následně žáci nebo jejich zákonní zástupci používají pro vyhledání podrobných výsledků v systému. Ty jsou ve finální podobě dostupné až po ukončení a vyhodnocení celého zjišťování. Základní výsledek testu se žákovi zobrazí na konci vyplňování testu a dotazníku ve formě procentní úspěšnosti v uzavřených úlohách testu.

Žáci v systému vyplňují samotný test a dále dotazník obsahující kontextové údaje. Pseudonymizace je využita k tomu, aby žák, potažmo jeho zákonný zástupce, či škola získali zpětnou vazbu z testování (mají informace o výsledcích a odpovědích). Naopak k odpovědím v dotazníkové části se škola ani žák, potažmo zákonný zástupce, nedostanou. Žákovské odpovědi v dotazníku nejsou součástí žádných výsledkových sestav ani pro školu, ani pro žáka. Soubor odpovědí na otázky k socioekonomickému statusu a duševní pohodě ze všech dotazníků v rámci každé školy je převeden na agregovaný index¹, který pak vstupuje do dalších analýz; individuální data k socioekonomickému statusu a duševní pohodě nejsou dále řešena ani zpracovávána. Účelem otázek týkající se socioekonomického statusu, psychické pohody a motivovanosti žáků nebyla diagnostika jednotlivých dětí ani hodnocení konkrétních rodin, ale získání agregovaných dat pro analytické a evaluační účely vzdělávacího systému.

Přístup k identifikačním údajům je zajištěn řízeným přístupem pro vymezené role InspIS SET v rámci České školní inspekce (role Administrátor). Využito může být pouze pro nezbytné zásahy zejména z důvodů technické podpory a případně provedení dalších úkonů v rámci GDPR (zpřístupnění, výmaz). Přístup k údajům je zajištěn auditní stopou.

¹ Jen pro školy s dostatečným počtem vyplněných odpovědí.

Naopak další zpracování dat pro analytické a evaluační účely probíhá nad daty bez osobních údajů.

b. jaká technická a organizační opatření ČŠI přijala, aby zajistila odpovídající úroveň zabezpečení ve smyslu čl. 32 GDPR (spadá sem mj. případná pseudonymizace nebo šifrování), jakým způsobem ČŠI naplnila informační a evidenční povinnosti podle GDPR; v této souvislosti Vás žádám o poskytnutí relevantní dokumentace týkající se zpracování osobních údajů při zjišťování, zejména záznamu o činnostech zpracování (čl. 30 GDPR) a informace poskytované subjektům údajů v okamžiku získání osobních údajů (čl. 13 GDPR), včetně popisu způsobu, jakým je tato informace subjektu údajů doručována.

Zjišťování probíhá v elektronickém informačním systému InspIS SET (v souladu s § 174 odst. 15 školského zákona). InspIS je registrovanou regulovanou službou ve smyslu zákona č. 264/2025, o kybernetické bezpečnosti. Dle předchozí právní úpravy byl kategorizován jako významný informační systém. Splňuje vysoké požadavky organizačních a technických opatření ve smyslu kybernetické bezpečnosti.

Využití prostředků ICT ve školách bylo ověřováno od 4. května 2026. Spočívá v ověření funkčnosti počítačů určených k testování spuštěním poinstalačního testu. Zároveň jsou logovány komunikační prvky systému InspIS SET a hostující infrastruktury.

Výše je popsáno využití pseudonymizace osobních údajů, šifrování s přístupovými údaji získanými z autentifikované části systému registrovanými uživateli. Zajištěno je zálohování za účelem potřebné obnovy dostupnosti osobních údajů a přístupu k nim, využívána je fiktivní škola zadaná v systému pro účely ověřování, posuzování a hodnocení funkčností před samotnou realizací i v jejím průběhu. Procesy jsou logované a je zachována auditní stopa jednotlivých kroků registrovaných uživatelů.

Česká školní inspekce provádí posouzení rizik zahrnující

1. identifikaci a evidenci primárních aktiv a sekundárních/podpůrných aktiv vztažených ke zpracování osobních údajů a identifikace a hodnocení vazeb mezi nimi;
2. určení zranitelností;
3. určení hrozeb;
4. prvotní určení míry rizika;
5. ošetření rizik (způsob řešení rizik a přijetí opatření k řešení rizik);
6. určení míry rizika po přijetí uvažovaných opatření.

Při posouzení byly zváženy veškeré aspekty kybernetické bezpečnosti, které se k zjišťování a dat v systému obsažených mohou týkat. Posouzení vlivu zvážilo možná rizika od lidských faktorů přes technické parametry až po cílený kybernetický útok.

Konečně platí, že osobní údaje v systému jsou uchovány jen po takovou dobu, aby byly využitelné jako zpětná vazba pro školy, žáky, potažmo jejich rodiče. Následně (po jednom roce) bude provedena anonymizace a další evaluační a analytická práce již bude probíhat nad anonymizovanými daty.

c. jakým způsobem ČŠI naplnila informační a evidenční povinnosti podle GDPR; v této souvislosti Vás žádám o poskytnutí relevantní dokumentace týkající se zpracování osobních údajů při zjišťování, zejména záznamu o činnostech zpracování (čl. 30 GDPR) a informace poskytované subjektům údajů v okamžiku získání osobních údajů (čl. 13 GDPR), včetně popisu způsobu, jakým je tato informace subjektu údajů doručována.

Záznam o činnosti zpracování týkající se zjišťování zasíláme v příloze (příloha č. 10). Zároveň byla posouzena potřebnost zjišťování a využitelnost získaných dat v návaznosti na strategické dokumenty, a to ve spolupráci ředitele odboru hodnocení vzdělávací soustavy s dotčenými věcnými útvary České školní inspekce tak, aby byly získávány údaje umožňující interpretaci

relevantního kontextu zjišťování výsledků vzdělávání a jeho následného vyhodnocení při zachování minimalizace nakládání s osobními údaji. V úvahu bylo vzato zejména to, zda zjišťovaná data umožní interpretaci dat zohledňující vývoj vzdělávací soustavy (oddělení metodik a analýz), zda bude zajištěna návaznost a sledování vazeb na výsledky mezinárodních šetření (oddělení mezinárodních šetření), zda zjišťování bude odpovídat koncepčním záměrům i ve vazbě na činnost dalších orgánů a institucí v ČR (oddělení kanceláře ústředního školního inspektora). Na základě tohoto posouzení bylo zpracováno Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (příloha č. 11). Nicméně nebyl dokončen celý proces schvalování tohoto procesu a dokument nebyl předložen ke schválení a posouzení pověřencem pro ochranu osobních údajů. Informace ke zpracování osobních údajů ve smyslu čl. 13, resp. 14 GDPR byla zveřejněna v souladu s čl. 8 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, na webových stránkách České školní inspekce jen ve zcela základní obecné podobě bez potřebné specifikace ve vazbě mj. na konkrétní subjekty, údaje a účel zpracování (https://www.csicr.cz/cz/C_lanky/Ochrana-a-zpracovani-osobnich-udaju). Připravená podrobná informace (příloha č. 12) nebyla zveřejněna. Jsme si vědomi toho, že jsme nedokončili veškeré kroky k naplnění požadavků GDPR.

S pozdravem

Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA, LL.M., MSc.
ústřední školní inspektor

Přílohy

1. Informace o zařazení školy do zjišťování výsledků vzdělávání 2026
2. Instrukce pro zadávající
3. Příprava na testování – instalovaná aplikace
4. Příprava na testování – webová aplikace
5. Zápis z jednání řídicího výboru 25. 5. 2022
6. Metodiku monitoringu DZDA
7. Dotazník 2026 ČJ 5 ZŠ
8. Dotazník 2026 ČJ 9 ZŠ
9. Dotazník 2026 M 5 ZŠ 9 ZŠ
10. Záznam o činnostech zpracování + příloha
11. Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů + přílohy č. 1 až 3
12. Informace podle čl. 13 a 14 GDPR

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Vážený pan
Ing. Robert Plaga, Ph.D.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 529/5
118 12 Praha 1